

Előfizetési árak:

Egész évre	-----	12 frt.
Félévre	-----	6 "
Negyedévre	-----	3 "
Egy órára	-----	1 "
— Egyen szám 4 kr. —		

Kiadóhivatal:

Fleiss Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Ur-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
métrőldeire vonatkozó felszo-
lamások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-66 szám,
hová a lap szellemi részét, hűtő
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Veszedelemes játékok.

Nagybecskerek, márczius 26.

—U— Wiassics kuluszminiszter és Keglevich István gróf fején találták a szegyet, midőn a néppárti mágnások politikáját minap a „könnyelmű“ jelzővel bélyegezték. Kimondjuk kereken: e politika egyenesen az összes szabadságok alapját — az alkotmányt — támadja meg és veszélyeztetné is, ha ugyan erősebb gyökeret tudna verni a magyar nép egészséges talajában.

Eltekintünk e helyütt attól, hogy a „néppárt felekezeti alapon szervezkedett, hogy szövetezik a nemzetiségek hazaáruló elemeivel és hogy öregbiteni akarja a béke munka után vágyó országban a testvérharcot. Nézzük más oldalról a dolgot.

A néppártot dugszagú, rengeteg vagyoni, nagy befolyású főurak és époly kiváló állású egypár ultramontán egyház nagy vezetők, a kik fennen hirdetik a nép legalsó rétegeinek földi és földöntuli boldogulását. Főuri és hyperklerikális passziójuk hajhászása közben nem átalják ők a szocialista izgatással való kaczerkodást sem, abban a hitben, hogy ekként könnyebben megy lépre a szegény nép. Ők, a kegyelmes nagyurak, karonfogva akarnak haladni a társadalom elégedetlen névtelen kisembereivel. Az exkluzív oligarchia szövetezését mutatja e jelenség a lármás, hazug demagogiával, mely csodás szövetség polgárságról, középosztályról s annak jogos érdekeiről egy szót sem hallat. Középosztály nélkül pedig alkotmányos életet még csak elképzelni is abszurdum.

A nagyméltóságú urak ez egész vállalkozása oly foku könnyelműsége vall, melyet csak a belátás hiánya képes megérteni, de korántsem menteni. E politika egyenesen az oligarchiai abszolútizmus felé vezetne, ha a jó népsoká engedné magát ily zavaros boldogságú jövő felé kalauzolni... Kérdjük: honnan veszik majd a néppárt vezetők az erőt ahhoz, hogy a felizgatott tömegeket önmagukkal és mindenki mással szemben féken tartassák? Nemde, akkor ők ugyanahhoz a szabadelvű államhatalomhoz fognak segítségért folyamodni, mely ellen mostanában a nép alsó rétegeit fanatizálják? De hisz még nem vagyunk annyira...

Itt a nyitri választás. Nem tagadjuk: lehet, hogy a választási elnökség és a hatóságok ott kelletnél nagyobb szigorot alkalmaztak, mely a féktelenkedő ellenzékét is sujtotta. „Hajmeresztő visszaélések“ azonban csak a néppárt fanatikus izgatói részéről történtek, kiknek zabolátlan, rendbontó „működésével“ szemben a drákói szigor nagyon is helyén volt. Kár, hogy a hatósági intézkedések nem annyira a választási heccz intézőit, mint inkább annak még korlátoltabb felfogású, vak eszközeit sujtották. „A látától ki kívánhatja, hogy irgalmat ismerjen; bűnös csak a vulkán, mely azt kiokádta“, mondja Koszorus írónk.

A szabadelvűek a néppárt izgatásait könnyű szerrel hasonló brutális eszközökkel viszonzhatnák „az egész vonalon“. Hisz nincs könnyebb, mint a parasztot, a munkást a papok meg a főurak ellen lá-

zítani. De a szabadelvű politika az ily könnyelmű, veszedelemes fegyverekhez nem nyúl. Ez a politika a paczifikációt, a felizgatott kedélyek lecsillapítását, a vallási és társadalmi béke helyreállítását irta programjába és embereit e feladat megoldásában nem fogja a néppárt minden vadsága sem megtévesztetni.

Az országnak a liberális táborban álló józan közvéleménye utálattal fordul el a klerikális mágnások üzemeltől, a sajnálkozás és a felháborodás vegyes érzelmével kérdeve a néppárt vezetőitől és azoknak fanatikus papi eszközeitől:

Quo Quo usque que tandem? Meddig éltek még vissza a hazafiak türelmével?

A „Bauernverein“ Nagybecskereken.

Nagybecskerek, márczius 26.

A sokat emlegetett „Bauernverein“, vagy mint a hivatalos czim mondja, a „délvidéki földmivelők gazdasági egyesülete“ fáradhatlan apostolai vándorutjukban tegnap betértek hozzánk is, és miután elmondták a hallgatóságnak az egyesület egyedül üdvözítő tanait, megalakították a nagybecskerei fiókot.

Semmi okunk sincs ellenezni azt, hogy kisbirtokosaink érdekeik behatóbb ápolása végett egyesüljenek. Sőt ellenkezőleg nagyon örülünk neki, mert szükséges, hogy a gazdák, kik az utóbbi évek nehéz sulyát legnyomasztóbban érezték, talpra álljanak. De már ahhoz fér szó, hogy épen a legszerencsésebb utat választották-e a becskerei gazdák, midőn egy oly egyesület-től várják a segítséget, melynek vezetői Temesvárott laknak.

Ha ez előtt hallottunk volna ily mozgalomról, meg tudtuk volna fejteni, mert a „Torontálmezei gazdasági egyesület“ székhelye Kikinda volt s elvégre lehetnek olyanok, kik saját érdekükben, ha már utazniok kell, inkább elmennek Temesvárra, mint Kikindára. De ma a „Torontálmezei gazdasági egyesület“ székhelye Nagybecskerek, már sehova sem kell utaznia a gazdának, ha valamije fáj, szívesen szolgálnak neki itt helyben tanácsal vagy felvilágosítással, ha arra szüksége van.

A Délmagyarországi földmivelők gazdasági egyesületének politikai céljaival ezuttal nem foglalkozunk, mert a főapostol — ki mellesleg legyen mondva, mesterrileg kezeli a szót — azt hangsúlyozta, hogy az egyesületnek politikai célja nincs. El kell hinnünk, mert nem illő, hogy a főúsztelendő ur szavaiban kételkedjünk, de mégis kissé furcsának kell találnunk, hogy egy gazdasági egyesület élére, melynek állítólag kizárólagos célja a gazdasági érdekek ápolása, a — helybeli róm. kath. hitoktatót választották meg.

De bármint álljon is a dolog, konstátálnunk kell, hogy a tegnapi megalakulásnál valami nagy érdeklődés nem mutatkozott a nagybecskerei gazdák részéről s összesen csak 15-en léptek be a Bauernvereinba. Boldoguljanak az ő hitük szerint, a többi gazdák pedig csatlakozzanak a Torontálmezei gazdasági egyesülethez, melynek vezetői éveken át megmutatták, hogy nemcsak őszinte barátjai a kigazdának, de mindenkor buzditanak,

segítenek, tanítanak ott, hol arra szükség van.

Nem kutatjuk a Bauernverein céljait, de gazdáinkat újból figyelmeztetjük, hogy mindazt, mit a temesvári urak ígérnek, azt megtalálják itthon is. Ne másutt, hanem idehaza keressék barátaikat s így segítve magukon megsegíti őket az isten is.

Az alakuló gyületről a következő tudósítást közöljük:

A németvárosi olvasókör egyik termében tegnap mintegy 50 főnyi közönség gyülekezett össze, mely legnagyobb rész helybeli kisbirtokosokból állott. A rendőrséget Reitter Oszkár rendőrkapitány képviselte.

Blaskovits Ferenc, temesvári szeminárium tanár és a „Freimüthige“ szerkesztője, másfél óráig tartó beszédben fejtegeti a Délmagyarországi földmivelők gazdasági egyesületének céljait. Beszédjében három olyan vádat igyekszik megczáfolni, melyet az egyesület ellen emeltek. Tiltakozik, az ellen, mintha az egyesület szocialista tendenciája volna, mert hiszen jelenlegi tagjai 3 millió forintnyi vagyont képviselnek. Visszautasítja azt, mintha az egyesület germanizálni akarna, ami onnan is kitünik, hogy Szegeden fentart egy konviktust, melynek célja a délvidéki német gazdák fiait és hazánk zengetes nyelvére tanítani. Végül kitejti, hogy az egyesület nem foglalkozik politikával, de határozottan ki van mondva az alapszabályokban, hogy az egyesület körébe csak gazdasági kérdések megvitatása esik.

Ezután Kraushaar Antal segédtitkár szólal fel, ki rámutat azon előnyökre, melyeket a Bauernverein tagjainak azáltal nyújt, hogy gazdasági folyóiratokkal és könyvekkel ellátja, magot és gépeket közvetít, tanulságos kirándulásokat rendez stb.

Krumenacker Ferenc, megyei számvevő, ki mint egy kisbirtokos család tagja kér szót, kijelenti, hogy nézete szerint mindezen előnyöket a Torontálmezei gazdasági egyesület is nyújtja tagjainak, ha ezen egyesületbe belépének, sokkal több előnnyel járna gazdáinkra, mint a mikor forintjaikat Temesvárra küldik.

Dr. Grandjean kérdezi, mi különbség van a Bauernverein és a megyei gazdasági egyesületek között.

Blaskovich szerint ezek a nagybirtokos osztály érdekeit képviselik, míg a Bauernverein a kis gazdák javát mozdítja elő. Etlinger kérdésére egyszersmind kijelenti, hogy az egyesület semminemű fizetést sem hus.

A közgyűlés ezután Weiterschan Fülöp elnöke alatt kimondja, hogy a Délvidéki földmivelők gazdasági egyesületének nagybecskerei fióka megalakul és megválasztja következő tisztikarát:

Elnök: Wagner Mátyás hitoktató.

Alelnök: Weiterschan Fülöp.

Jegyző: Damján István.

Pénztáros: Schwan János ifj.

Választmány: Krumenacker Ferenc, Glaser Péter, Gruszling István.

Számvizsgálók: Weiterschan Jakab, Mayer Miklós, Bohn Pál.

A jegyzőkönyv hitelesítésére: Weiterschan Fülöp Jakab és Glaser Péter választottak meg.

A gyűlés, mely kifogástalan rendben folyt le, 3/4 6-kor ért véget.

HIREK.

Tájékoztató.

Április 4. Megyei rk. közgyűlés.
Április 8. A közigazgatási bizottság ülése.
Május 16-19. Országos vásár.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— **Megyei közgyűlés.** Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága április 4-én rendkívüli közgyűlést tart. Az est megelőző állandó választmányi ülések e hónap 29-én veszik kezdetüket.

— **A temesvár módosi vasút.** Mint már említettük, a Temesvárról Módosra tervezett helyi érdekű vasut tekintetében új variáns vonal merült fel, a mely Parácson, Román-Szent-Mihályon, Utvinon és Szabadfalun át vezetne Temesvárra. A miniszter által báró Nikolics Feodor és Szivák Imre engedélyesek kérelme folytán elrendelt közigazgatási pótbejárás ma d. e. 9 órakor vette kezdetét a vármegye háza kis termében tartott tárgyalással, a melyen részt vettek: Lakatos Aladár miniszteri titkár, mint a kereskedelemügyi miniszter kiküldöttje, s egyszerűen a bizottság elnöke, továbbá Pulszky Garibaldi kir. főmérnök; a cs. és kir. hadügyminiszteriumból Uicysky Apollinar százados; a földmívelésügyi miniszterium részéről Endre Antal kir. mérnök; Temes vármegye részéről Deschán Achill alispán; Temesvár város részéről Reiber Henrik főmérnök, Kosztits István tb. főmérnök, Rózsa Imre főügyész, az államépítészeti hivatalból: Kemény Bertalan kir. mérnök, továbbá Schwimmer József, Csasznek József, Baader Henrik és Vimmer József városi törvényhat. biz. tagok; Torontál vármegye közigazgatási bizottsága részéről Kéler Akos ügyész és Szobotka Rezső mérnök; a magyar államvasut képviselőiben Heger Gyula főmérnök, Rudolf József felügyelő, forgalmi főnök, Weber Antal főmérnök, Vekey Károly főmérnök; a Temes-Bega vízszabályozási társulat részéről Menczer Rezső főmérnök. A bizottság megállapította a vasuti vonalat a tervben foglaltak alapján.

— **Családi öröm.** Báró Feilitzsch Berthold, cs. és kir. kamarás, Torontálvármegye tb. főjegyzője neje szül. báró Bánffy Alice e napokban egészséges leánygyermeknek adott életet.

— **A tavaszi szini idény.** Tegnap eldőlt a tavaszi magyar szini idény kérdése, melyet az intelligens közönség tekintettel az épen nem sikerült őszi campagne-ra, epedve vár. A színházért három igazgató folyamodott: Csóka (Miskolc), Halmay (Szabadka) és Füredi (Déldélek). A sziniügyi bizottság, mely Krsztics polgármester elnöke alatt tartotta tegnap ülést, a három közül Halmay társulatát találta legjobbnak és ő neki adta oda a tavaszi idényre a színházat. Halmay jelenleg Szabadkán működik, ahol értesülésünk szerint nagyon meg vannak elégedve társulatával. Társulatát virágvasárnapjától kezdve ujonnan szervezi, az előadásokat pedig husvétkor kezdi meg Nagybecskerekben.

— **Nagybecskerek szíve.** A nagybecskereki jótékony nőegylet Vécsey Istvánné szül. bobdai Gyertyánffy Eleonora urnő elnöke alatt folyó hó 24-én tartotta meg évzáró közgyűlését. A nagy számmal megjelent tagok meglepéssel vettek tudomást az egylet múlt évi működéséről, melynek részleteiből kitűnik, hogy az egylet nemcsak a jótékony gyakorlatában, hanem a kisdadnevelésben s ami városunkban vele egyértelmű, a magyarság terjesztésében is hivatásának magaslatán áll. A vezetése alatt álló kisdadnévelőintézet mintaszerűvé tette odaadó gondozásával. Óvónőink szívük szeretetével 615 gyermeket vonzottak múlt évben az ovodába. Ezen 615 gyermek rokonszenves cevegése varázshatású zeneként vitte haza — a többnyire idegen ajku családokba — a dallamos magyar nyelvet. Számos szülő a gyermeke ajkán csengő magyar szót vonzóbbnak találja, mint azelőtt, s édes hazánk nyelvét gyermeke kedvéért megtanulja.

Az ovodában elért sikerek körül kiváló érdemeket szereztek Steingassner Hermína alelnök, az ovoda igazgatója, továbbá Wiltschgo Leopoldina és Ticze Ada óvónők.

A női sziv legnemesebb érzelmei a részvét, szárcsák és könyörtület. Ezekről áthatottan az egylet hölgyei ez évben is vigaszt nyújtottak a szenvedőknek, gyöngéd kimélettel ott, hol a be-

állott nyomort szegélyték bevallani és gyorsan ott, hol az elemi csapással sújtottak momentán segélyre voltak sorolva.

Az árvaház javára 100 frtot, szegény gyermekek felruházására 177 frt 44 krt, a leégettnek 45 frtot, szegénylős szegényeknek, beteg özvegyeknek és aggoknak 569 frt 40 krt adott az egyesület.

E téren kifejtett tevékenységét rokonszenvel kiséri a társadalom, mit fényesen igazolnak egyesek és testületek adományai. Ugyanis az egylet porselyeiben összegyűlt 110 frt 07 kr, a torontálmegyei hitelbank 50 frtot, a nagybecskereki takarékos és előleg egylet részv. társ. 25 frtot, a nagybecskereki takarékpénztár 20 frtot, a Népbank 10 frtot és Weisz Izidor ur 50 frtot adományoztak. A társadalom ezen figyelmének nyilvánulása busditólag hat az egyesületre s városunk szegényei nevében is hálás szívvel mond érte köszönetet.

A gyűlés további folyamán a pénztárnoknak és a számvizsgáló bizottságnak jegyzőkönyvileg kifejezett köszönet mellett a felmentést megadták, s Ticze Ada óvónőnek fizetését 400 frtra emelték.

A választmány titkos szavazás utján a következőleg alakult meg: elnök Vécsey Istvánné, alelnök Steingassner Ernő özvegy; választmányi tagok: Beller Istvánné, Czieger Paula, dr. Demkó Pálné, ifj. dr. Demkó Pálné, Daniel Lászlóné, Engel Sámuelné, dr. Haidegger Lajosné, Haidegger Ödönne, Hesse Edéné, Jarmaosky Sándorné, Kokits Luna, Lucsics Miklósné, Menczer Lipótné, Mihálovics Lászlóné, Muncsics Kuzmanné, Müller Helén, Napholtz Agostné, Pecz Antalné, Rónay Jenőné, ifj. Struszné, Steinicz Gézáné, Stagelschmidt Jánosné, Schwarz Mihály özvegye, Weisz Izidorné és Zsiros Mihályné.

Az elnökök akadályoztatása esetén Hesse Edéné és Steinicz Gézáné hatalmaztattak fel a választmányi ülés egybehívására.

A számvizsgáló bizottság tagjává Menczer Lipót, Kellner József és Steinicz Géza választottak.

Az 1895-ik évre szóló költségvetésben a szegényügy támogatására 700 frt lön megállapítva.

Tagok száma 80.

Segélyezett szegények száma 45.

Bevétel volt 2499 frt 38 kr, ovodai és szegényügyi kiadás 2221 frt; a maradék a 10. kéhez csatolotván az egylet ezidőszert 10.369 frt 22 kr vagyon bir felmutatni.

— **Az óteleki árvízveszedelem.** Vettük a következő sorokat: Tisztelt Szerkesztő ur! Engedje meg, hogy a becses lapjában de főként a fővárosi lapokban megjelent s a Bega melléki árvízveszedélyre vonatkozó tévhíreket Ó-Telek tisztán magyar ajku lakosságának reputációjára érdekében megczófoljam s a lakosság őszinte, nem muló halálját tolmácsoljam mindazon hatóságai tényezőknek, melyek a vész elhárításán a község és vidéke lakosságának fáradságtalan közreműködésével munkálkodtak s ezáltal Ó-Telek és a Béga balpartján fekvő szomszédos községeket a végpusztulástól — Szeged veszedelmének en miniature kiadásától — megmentették.

Két áradás követte egymást — közben alig két napi pihenőt engedve az első árvíz védelmi munkáitában kimerült lakoságnak.

Az első árvíz Ó-Telekre semmiféle veszélyrel nem járt; a legrosszabb esetben is, ha Dinyasnál — mert a veszély ott fenyegetett katasztrófával, — gátszakadás történt volna, a község határának egy része kerül viz alá, mely azonban kedvező esetben lefolyást nyert volna a Tamisacz csatornába.

A lapoknak ekkor hozott ama hire tehát mintha Ó-Telek lakossága a jobbparti töltést átvágni akarta volna, rosszakaratú ráfogás. Az sem egyéb, hogy az egy század katonaság kirendelése ezt megakadályozni vált szükségessé. Lehet ugyan, hogy voltak, kik ettől féltek, de ez a félelem ezuttal valóban csak rémlátás volt.

A második árvíz Ó-Telek csakugyan veszélyben forgott, mert a Béga eddig nem tapasztalt 322 cm. magasságra emelkedett úgy, hogy a víz színe a töltések koronáját nyaldosta s itt-ott nyulgátak emelése vált szükségessé.

A lakosság kezdett kétségbeesni, de daczárának, hogy ekkor egyetlen szál katonasem őrizte az ótelekieket, senki sem gondolt erőszakostöltés vágásra. Az elkeseredés és a veszélynek előérzete a menekülés előkészítésére készítette a lakosságot. Csak e hó 18-án hajnali 2 órakor, mikor a veszély már-már a tetőpontra hágott, a községi lakosok egy része mint a lakosság küldöttsége

járult Daniel alispán ur ő nagysága elé, kérve a község megmentését a jobbparti gát hatóságilag elrendelendő átvágásával. De midőn az alispán ur kijelentette, hogy erre még ok nincsen s hogy a községet minden áron meg fogja védeni, ezek is megnyugodva eloszlottak.

Ezekben volt szerencsém megczófolni az Ó-Telek törvényt és hatóságot tisztelő lakosságára alaptalanul ráfogott rága-mat.

Nincs is más hátra, minthogy nagyságos Daniel alispán urnak, ki éjjel-nappal fáradságtalan busgalommal és odaadással vezette a védelmet, osztozza bölcs intézkedéseit, — Bulyovszky műszaki tanácsos urnak, ki a fáradságmakat az alispán urral hiven megosztotta, a község hálaltel köszönetét kifejezem azon ígérettel, hogy Ó-Telek soha sem fogja elfeledni nemes védelmőket!

Hálás köszönetet kell még kifejeznem Hertelendy főszolgabíró urnak is, ki a veszély nehéz óráiban velünk érzett, megmentésünkre mindent megtett, mely ténykedésével Ó-Telek halálját biztosította magának, ugyszintén Filkovich tb. főszolgabíró urnak, ki a védelmi munkákban derekasan közreműködött Napholcz szolgabíró urral együtt.

Azokat hagytam utoljára, kik a védelmi munkálatok legterhebb részét vezették; Palffy Cserecsy (kit az első árvízveszedély emberföltötti küzdelme beteggyába döntött), Nagy és Nemes kir. mérnök urak oly emberfeletti csodával határos munkát végeztek, mely a pontos köteleesség teljesítés fogalmát magasan túlhaladja. Nagy segítségükre volt ily eredmény kivirásában Szilágyi oszondórhadnagy és Vaas tiszthelyettes ur.

Fogadják tehát mindnyájan a lakosság legmélyebb, igaz köszönetét és halálját!

Végül csak am. hó óhajátomat fejezem ki, vajha mindenhol, hol nehéz veszély fenyeget súlyos csapással, ily nemes, buszó gárda vezetné a védekezést, akkor sok-sok nehéz csapás elháríthatnék édes hazánk vidékeitől.

A t. szerk. ur szíveségét köszönve vagyok, Ó-Teleken 1895. évi március hó.

hazafias tisztelettel:

Bőza Ferencz,
közs. tanító.

— **Eljegyzés.** Bezuk István zombolyai földbirtokos, 3 számú gróf Hadik huszárezredbeli tart. huszárhadnagy, eljegyzte Gesztessy Tona kisasszonyt, Gesztessy János zombolyai kir. közjegyző bájos leányát.

— **A titeli hegyomlás.** (Szemtanu elbeszélése nyomán.) Péntek éjjelen kicsinyke társaság mulatozott együtt Tittel mezőváros egyik éjjeli mulatóhelyén. A ház majdnem közvetlenül a hegy tövébe volt építve, csak hogy mintegy huszonöt—harmincz lépés hosszú udvar választotta el attól. Körülbelül 10 óra felé elvált a hegytől egy hatalmas tömeg és ellepte leomlás közben az udvart. A tömeget az egyik leány, aki mintegy 20 kocsi alá való mennyiségre becsült, vette észre legelőbb és figyelmeztette rá a gazdasszonyt, aki különben betegen feküdt és minden pillanatban várta lebetegedését. A leány, aki már négy év óta élt azon házban, ama félelmének adott kifejezést, hogy hátha leomlik még több is, egyuttal tanácsolta, hogy mondanák meg a jelenlevő vendégeknek is, akiket nagyobb omlás következtében könnyen baleset érhet. De az asszony kért kezdte a leányt, hogy ne szóljon senkinek, mert az által, hogy elmennek a vendégek, neki lesz kára, hiszen az ület amugyis nagyon rosszúl megy. A leány eleinte nem akart hallgatni az asszony kérésére, de végre mégis hajlott a kérő szóra és úgy látszik maga is elfeledte az egészet, mert nem gondolt a menekülésre. Valamivel később kiment az udvarra egy eziterás is és észrevéve az omlást, figyelmeztette a bennlevőket a bajra, de am azok széles jó kedvökben csak egyszerű dolognak tartották az egészet anélkül, hogy fontosságot tulajdonítottak volna neki és még csak megsemmisítésre is méltatták volna. A eziterás erre hazament és tizenegy óra után már beállt a katasztrófa. A hegytől elvált egy, az előbbinél sokkal nagyobb tömeg és teljesen elfodta a házat, nem hagyva belőle épen egy legkisebb részt sem. A rombolás képe iszonyu, még gyanítani sem lenne képes az idegen, hogy ott valamikor ház volt. Tizenketten lelték halálukat a szerencsétlenség következtében. A mulatóhely tulajdonosnője és három apró gyermeke (a negyedik gyermek még nem született meg) négy leány, egy hajókormányos, a titeli czukráz és két szerb paraszt ember. Közvetlenül a katasztrófa előtt érke ett a házhoz egy vig kompánia, de alig lehettek 10 lépésnyire a lakástól, mikor egyszerre iszonyu robaj-

jal le
összeg
a szer
ugyan
rült
szállít
miné
ugya
remé
csát
bedő
számi
törés
nem
öt lak
szély
kiköt
lag v
sát.
és őss
akik
népe
lás va
gyült
totta
nosan
aszt
dött b
óriás

jámon
Sárafat
tott a
szegye
nagyos
szerin
a perje
nyokne
kutata
vezete
az ügy
asszony
leányo

B
eredeti
jövő h
szakot

tál
ülése
bejelen
válasz
szágy
tosan
ben e

Latkó
nak
élés
vett
mény
Iszony
kialto
Szilágy
a kép
ő csak
firtés
a kép
gassa
P
mondj
val na
testüle
szakad
legöre
gon
hogy
udvar
erre
totta
csend
borga
veri.
vele.

jal ledőlt a hegy. Kétségbeeső kiabálásaikra összehgyült a falu népsége és azonnal hozzáláttak a szerencsétlenek megmentéséhez. Négy leányt, ugyanannyi zenészt és a ház tulajdonosát sikerült is még életben találni. Rögtön kórházba szállították őket, hogy az első orvosi segélyben minél előbb részük legyen. Ezek életben vannak ugyan, de nagy részüknek életéhez kevés reményt fűznek. Az egyiknek a teljes állkapcsát leszakította a szerencsétlenség alkalmával bedőlt ház, a másik szemét vesztette el, nem is számítva a majd mindegyiken látható láb-, kéztörést, kisebb nagyobb fejszúásokat és egyéb nemű elégtelenségeket. A hegy alatt van még öt lakóház, azokat fenyegeti még folyton a veszély és ezért a hatóság szigorú parancsára kiköltözködtek a bennelakók. Szemmel láthatólag várják még egyes óriásibb részek lezuhanását. Reggel jegyzőkönyvet vettek fel az esetről és összpontosították a környékbeli esendőséget, akik távol tartásáért a katasztrófa színhelyétől a népet és fönntartásáért közöttük a rendet. Az omlás valószínűleg onnan támadt, hogy sok viz gyűlt össze a hegyek repedéseiben és elválasztotta a lezuhant tömeget a többitől. Az általánosan elfogadott nézet az, hogy mi a valódi ok, azt — a mint hírlik — egy legközelebb kiküldött bizottság fogja eldönteni. Az igazgatóság óriási, sokan ki akarnak a kisérségből is költözni.

— **Letartóztatott anyyalesinálók.** A perjámosi szolgabírósnál jelentést tettek, hogy Sáralfalva községben az ottani német leányok tiltott szerelemből született gyermekeiket, hogy szegényektől szabaduljanak, Szabó Miklósné, nagyöbzi bábaasszony segédkezése mellett rendszerint elpusztítják. A feljelentés következtében a perjámosi esendőség Sáralfalván a bűnös leányoknál, Nagyöbziön pedig a bábaasszony lakásán kutatást eszközölt, a mely meglepő eredményre vezetett. A nagyszentmiklósi járásbíró, a hova az ügy került a vizsgálat érdekében, Szabó bábaasszonyt, Marschal Mária és Sturm Krisztina leányokat előzetes letartóztatásba helyezte.

Táviratok.

Az új ülészek.

Budapest, márczius 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben beszélnek, hogy jövő hétfőn a királyi leirat berekeszti a jelen ülésszakot, s egyben megnyitja az újat.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése márczius 26-án.)

Budapest, márcz. 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén Szilágyi Dezső, a ház elnöke bejelent, hogy a nyitrai kerületben megválasztották Latkóczy államtitkárt országgyűlési képviselőnek. Ezzel kapcsolatosan felolvassa Latkóczy levelét, melyben ez a mandátumról lemond.

Pázmándy Dénes méltányolva Latkóczy korrekt eljárását, kikel Tarnóczy-nak a választás körül elkövetett visszaélései ellen. Pázmándy beszéde alatt észrevették Tarnóczyt a karzaton, mely körülmény roppant dühbe hozta a baloldalt. Iszonyu láma támadt. „Ki vele, ki vele!” kiáltották folyton torokszakadtáig, úgy hogy az elnök hiába rázta a csengetyűt. Szilágyi végre szóhoz jutván, figyelmezteti a képviselőket, hogy az ülés nyilvános s ő csak akkor intézkedhetik a karzat kitűrtése iránt, ha ott rendetlenkednek. Kéri a képviselőházat, hogy a szónokot hallgassa meg nyugodtan.

Pázmándy beszédét folytatván elmondja, hogy a nyitrai választás alkalmával megtörtént, hogy az ősz kanonokok testületileg felvonultak a választásra, de a szakadó esőben órákig kellett várniok. A legöregebbik prépost végre illedelmes hangon megkérte az elnököt, engedje meg, hogy míg rájuk kerül a sor, a megyeház udvarába vonulhassanak vissza. Tarnóczy erre állítólag dühös hangon rendreutasította a prépostot és azzal fenyegette, hogy csendőrökkel viteti el, ha még egyszer háborgatja. (Óriási zaj. Az ellenzék a padot veri. Felkiáltások: Ki a gazemberrel. Ki vele. Dobják ki a zsidányt.)

Drakulics az elnökhöz: Dobassa ki, különben én megyek a karzatra és felpofozom. A képviselők alig képesek Drakulicsot csillapítani.

Elnök rendreutasítja Drakulicsot és figyelmezteti a képviselőket, hogy ilyen zajban nem lehet tanácskozni.

Pázmándy az ellenzék folytonos zajongása között folytatja beszédjét, melyet e szavakkal fejez be: Az ilyen ember vagy a bolondok házába, vagy a fegyházba való. (Egy hang balról: „vagy az akasztófára.”)

Erre következők egyike azon zajos jeleneteknek, amiket a képviselőházban a véderő vita óta nem hallottunk. Az ellenzék perczekig tombolt, kiabált, ütötte a padokat, úgy hogy Szilágyi ismét hasztalan rázta a csengetyűt. Végre szóhoz jut és megrójjja Pázmándyt, beszéde végén használt kifejezéséért. (Tarnóczy e közben elhagyja a karzaton.)

Kund Jenő előadja a másik bizottságnál előfordult visszaéléseket. Latkóczy-nak elismerését fejezi ki, hogy ily áron szerzett mandátumot nem fogad el.

Felszólaltak még Okolicsányi László (függetlenségi), Tomcsányi László (nemzetipárti), Förster Ottó, bejelentve a képviselői immunitás megsértését.

Helfy Ignác egy parlamenti bizottság kiküldését kéri, mely indítványát Ugron Ákos és Drakulics pártolják. A vitát holnap folytatják.

A javaslatok a szabadelvű pártban.

Budapest, márczius 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szabadelvű párt tegnapi értekezletén szóba került a hátralevő két szabadelvű javaslat sorsa. Báró Bánffy miniszterelnök a következőket hozta indítványba: Az izraelita vallásról szóló törvényjavaslat eredeti alakjában tárgyalassék újból a képviselőház plenumában, hogy aztán visszaküldhessék a főrendiháznak. A vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslat utasíttassék a bizottságokhoz azzal, hogy a kihagyott szakaszban lefektetett elvek teljes épségükben fentartassanak.

Bismarck születésnapja.

Budapest, márcz. 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből telegrafálják: Bismarck herceg 80-ik születésnapja alkalmából tegnap a birodalmi gyűlésnek 170, a képviselőháznak 264 tagja tisztelgett a nagy excancellár friedrichsruhei kastélyában. Az üdvözlő beszédet Lewetzow elnök mondta, ki az utolsó napok szomorú eseményeire célozva, kiemelte, hogy nem hivatalosan üdvözli ugyan a német egység megeremtőjét, de így is többen mint négyszázan jöttek el, hogy Németország legnagyobb államférfiát 80 ik születésnapja alkalmából üdvözöljék. Bismarck meghatva mondott köszönetet a képviselőknek megjelenésükért.

II. Vilmos császár nagy katonai pompával jelent meg Bismarcknál, ki könyves szemekkel fogadta a császár gratulációját.

A forrongó Szerbia.

Budapest, márcz. 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, ott tegnap a radikálisok egy proklamációt bocsátottak ki, mely e szavakkal végződik: Le az Obrenovicokkal! A hatóság a legmesszebb menő óvintézkedéseket tette azon időre, amikor Milán és Sándor királyok visszatérnek Szerbiába.

Bismarck — redivivus.

Budapest, márczius 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből érkezik a mindenestre megerősítésre szoruló hír, hogy Bismarck herceg ismét a politikai térre lép.

Két érdekes sajtópör.

Budapest, február 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A kuria ma két érdekes semiségi panaszt döntött el. Lepsényi semiségi

panaszát elvetette, Barabásét pedig mint el-késztet nem fogadja el.

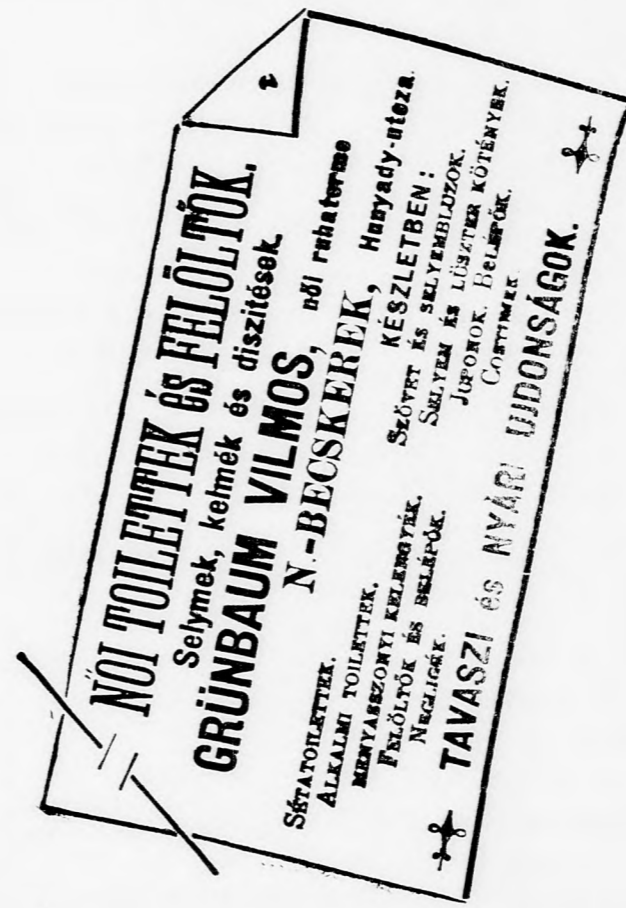
Kossuth Ferenc jelöltsége.

Budapest, márczius 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kossuth Ferenc tegnap több függetlenségi képviselő társaságában elindult a tapolcai kerületbe, melyet egészen be akar utazni.

A Duna áradása.

Budapest, márczius 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Dunán megindult jég folytán számos község veszélyben forog. Legkomolyabb a veszély Mohácsnál, hol a helyzet még az 1891-ikénel is aggasztóbb. A vízállás 655 cm.

Nyilttér.*

* Az e rovat alatt közlötték névtelenül a felelőssége a szerk.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.
Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

Hirdetések.

1870. sz. tkvi 1895.

Árverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Jödi György tbecsei lakos végrehajthatónak Tuerokov szül. Adamov Mania aracs lakos végrehajthatást szenvedő elleni 800 frt s jár. iránti végrehajthatási ügyében a területén levő, Aracs község határában fekvő 759. sz. tkv-ben A. I. 1. soraz. a. felvett 870. hrsz. a 300 □-öl területű beltelek, és 770 ö. i. sz. ház 973 frt kikiáltási árban 1895. évi május hó 16. napjának d. e. 8 órakor a kir. járásbíró telekkönyvi helyiségében árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt ezen kir. jbiróságnak tkvi irattárában s Aracs község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, 1895. évi február hó 20-án, a kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Szabó,
kir. aljbíró.

